

langeb, ei tohi ma mitte nimetamata jätta. Ühelt poolt tõstetakse laialist fisa ja kaebtust üleliig kõrge talumaade hinna pärast, mis ükski enam ei jõua osta, ja teiselt poolt ajavad kiskendajad oma tegude läbi kaebamised waleks. Oieks keski rohkeimat hinda maksnud kui kaup tõtelikult wäärt oli, siis saaks ta müümise juures igakord rohkem ehk vähem kautama ja peaks kogemata õnneks arwama kui oma maksetud hinda jälle kätte saaks. — Kõik sarnatsed tühjad kaebamised tõusewad enamist rumalusest, poolikust teadmistest, ehk tigidusest, kus üks laisuu lori ülestõstab ja teised taga järel huluwad, aga kellelgi meele ei tule asja põhjust sügawamalt minna läbikatsuma: kas tõsi ehk wale, mis rahwas räägib. — —

Iga rahwa sõber peab Mõistandi jutu tõeks tunnistates südamest kahetsema, et mõistlikud juhatamised enamist kõik tuulde lähawad, aga halpide lori igal pool kergeusklikust leiab, kes kuuldes ja teisele rääkides ial järel mõtlema ega küsima ei hakka: kas asjade lugu nõnda mõiks olla? — Tehku muhkude leikamine, nii palju walu kui tahes, meie ei wõi parata. Nii kaua kui kuri muhutõbi Gesticrahwa elu külles sigineb, ei wõi asjad meil kuskil edeneda ega parema joonele minna, sest et meie pool pimestatud ja kammitses käime, aga teised kawalamad meie rumalusest kasu leiawad. Mis kahju poolik teadmine wõib teha, on wiimisel aeal mitmes paigas nähtawale tulnud, kus laialised lori hingemaa jagamistest, pärimaa kinkimistest ja vergel teab, mis jampsimistest undasiwad. Kui „Gesti Postimees“ tänuwäärt sele-

tamist selle poolt andis, oleme oma sõrtwaga rahwasuust kuulnud: „Tema on mõisnikude poolt palgatud, et nõnda peab kirjutama!“ — Rumalusest peastmine ei too mõisnikudele kasu, waid üksnes meile. Iga hea töö leiab iseeneses palka; ja kui tuhandest kaks ehk kolm ostawad antud õpetust waimu filmale seletuseks tarwitada, siis ei saanud seeme asjata mahakütwarud. Sellepärast, kültimehed, kes seemne salwe sõrtwa peal istute, ärge wäsiige emal tööl, waid puistage ühtepuhku itwakesi tuulde lendama, kül wana-isa kannab hoolt, et mõned seemne terad mulda kukuwad, kus nemad aega mööda idanema lähawad ja tulewal päiwil teie hana iluks õitsewad!

Kaks nädalat pärast Paastu Maarja pääwa juhtusime jälle Ulewainu talusse, wana tutawaid waatama. Els tuli rõõmust hiilgawa filmadega õue peal wasta, teretas ja ütles, et isa nüüd enamist ühtepuhku Waretisel aset peab, kus uut elumaja ehitatakse. Kaa Zuhan ja sulane olid täna sinna läinud ja tema emaga üksi koju jäänud. Lappa astudes ja pihemat jutu üleswõttes läks korraga awalikuks, mis tütarlapsel nii suurt rõõmu oli teinud. Kauema aea pärast tulnud Hansu käest jälle kiri ja sel korral wasta haritud kirji oli suurem osa kirjutusest Elsele saadetud, ehk kül Põllupapi nimi adressi peal seisib ja esimene lehekülj temale kirjutatud oli. Kes kirjastähti nõnda luges, kuda nad paberi peal seisiwad, ei wõinud nende seest palju enam leida, kui — mis üks inimene kaugele oma sõbradele kuulutab. Terase